

ברכה נפלאה של ה"בית ישראל" זצ"ל

אוצר החכמה

לר' יעקב תלמוד ז"ל

לח"ח 1234567

כאשר פרצה מלחמת השחרור, הייתה סביבת המבצר של המשטרה בלטרון בידי הירדנים. כל הניסיונות של צה"ל לכבוש את מבצר לטרון, וע"י כך לחדש את הקשר עם ירושלים הנצורה לא עלו יפה. אולם, מאחורי הקווים סלל צה"ל כביש עוקף לירושלים, והוא נקרא כביש בורמה. (הכינוי ניתן כך ע"ש המבצע הגדול של הבריטים כאשר לחמו בבורמה, בזמן מלחמת העולם הראשונה.) היה הכרח בעקיפת שטחים גדולים, ולכן הנסיעה בכביש זה נתארכה בהרבה. המצב נמשך כך עד מלחמת ששת הימים, כאשר בעזרת ה' כל השטחים האלו נפלו ביד ישראל, ושוב התחילו לנסוע דרך כביש לטרון.

באחד מימי שישי, ערב שבת קודש, עליתי לירושלים. על ידי ישב הרה"ח ר' יעקב תלמוד ז"ל. הוא היה המלחין הגדול בחצרות אדמו"רי גור זצ"ל. ניגוניו ולחניו גרמו לשומעיהם התרוממות נפש גדולה והשרו אוירה חסידית עילאית. ניגוניו ולחניו זכו לשם גדול, ורבים באו לשמוע

אותם. הוא היה עובר לפני התיבה בתפילות ערבות ונעימות. ר' יעקב תלמוד אף ארגן מקהלות רבות של ילדי חסידי גור במשך זמן רב. מקהלות אלו תרמו רבות לאווירה החסידית ולהתעלות נפשית גדולה. הוא אף היה מוזמן לחצרות אדמו"רים שונים, ולפי בקשתם שר וזימר בהתלהבות קודש, ולימד את הקהל מלחניו המלאים ערגת קודש.

ישבנו ביחד בדרך לירושלים, והיות והדרך ארכה אז זמן רב, עד שהגענו לירושלים, היה בידנו זמן רב בכדי לשוחח. ר' יעקב תלמוד היה איש שיחה מלא עניין. עם סיום השיחה אמר לי, אבדלחט"א: ^{אוצר החכמה} "יש לי דבר שמעיק עלי וברצוני לספר לך עליו. וכה אמר: מיום עומדי על דעתי אני קשור לאדמו"רים הגדולים לבית גור. גם זכיתי להיות שליח צבור שלהם שנים רבות. ^{אוצר החכמה} בסייעתא דשמיא תרמתי הרבה להרים את קרן החסידות ע"י ניגוני, שהשקעתי בהם את כל נפשי. ניגוני זכו להערצה רבה ולקידוש שם שמיים. כאשר הוזמנתי לאדמו"רים גדולים משושלות שונות, זכיתי לברכות גדולות, ולברכות יישר כוח חזקות. כמובן שזכיתי לברכות קודש מיוחדות מאדמו"רי גור זצוק"ל.

אך לפני שבועות אחדים הצטערתי צער רב. לאחר התפילה אמר לי הרבי שליט"א (ה"בית ישראל" זצוק"ל)

בלשון הזה: "אויך מיר גידוונעט", (כלומר: האם גם זו נקראת תפילה!?) ומאז אני מצטער צער רב על כך". אמרתי לו: אנסה לתרץ לך את תמיהתך על תשובת הרבי, ע"י סיפור חסידי:

"רבנו בעל ה"אבני נזר" זצוק"ל היה כידוע חתנו של ה"שרף מקוצק" זצוק"ל. פעם אחת חלה מאוד בריאותו, והייתה נשקפת לו סכנת חיים. נכנס אביו הגדול אל רבנו זצוק"ל אל הרבי מקוצק זצוק"ל בבכייה גדולה, על המצב הנורא של בנו. הוא, כמובן, הזכיר את גאונותו ולמדנותו של הבן החשוב. אולם לתדהמתו הגדולה ענה לו השרף מקוצק זצוק"ל: "אויך מיר גילערנט" (גם זה נקרא לימוד!?) ואז פרץ אביו זצ"ל בבכייה מרה. הבן שלנו נמצא במצוקה כה נוראה, והוא זקוק לסניגוריה גדולה, שיינצל בזכות מסירות הנפש העצומה ללימוד תורה"ק, כל חייו הם חיי קודש, והוא אכן היגיע בסייעתא דשמיא להתרוממות קדושה ועילאית. והנה נדהמתי בשומעי את דברי קודשו של הרבי, כאילו הוא מבטל את גדלותו של בנו, ולא מלמד עליו, חלילה, זכות.

כתשובה לבכיייתו הנסערת של האבא, ענה לו הרבי מקוצק זצוק"ל: "אסביר לך את דברי. כל יהודי נשלח לעוה"ז כדי לתקן תיקונים גדולים ומיוחדים השייכים רק לו. כל אחד פועל את עבודתו הרוחנית, וכאשר גמר את

עבודת התיקון שהוטלה עליו מלמעלה, הוא מסתלק אז לגובהי מרומים.

החתן שלנו, הוסיף השרף מקוצק, זכה להגיע למעמד רוחני עילאי במשך תקופה קצרה, עד שאפשר לקרוא לו בשם "שר התורה". היה עליו מעיין קטרוג בשמיים, שהוא כבר גמר את עבודת התיקון שלו בעוה"ז, והגיע זמנו לעלות לעולם שכולו טוב, שהוא עולם הנשמות. אנו טענו שהוא עדיין לא למד מספיק, לא למד כדבעי. והוא צריך עדיין להישאר בעוה"ז, וללמוד במאמץ נוסף ולהגיע להישגים נוספים, ולהגיע ללמוד בהתרוממות נפשית עילאית".

וסיים השרף מקוצק זצוק"ל, ואמר לאביו של בעל ה"אבני נזר", הדואג לבנו הגדול: "לך לשלום, ובנו הגדול יבריא במהרה, ויארץ ימים בכל השטחים".

חסידים מוסיפים: כל זמן שהשרף מקוצק היה חי, היה גם ה"אבני נזר" בבריאות שלמה. חסידים אמרו, שריאותיו היו ריאות קודש של קוצק. כאשר נסתלק השרף מקוצק זצוק"ל, חלה שוב בעל ה"אבני נזר", זצ"ל, וסבל כל ימי חייו.

את הסיפור הזה, סיפרתי אני, אבדלחט"א, לר' יעקב תלמוד ז"ל. הוספתי ואמרתי לו אז: "מר אינו בריא בזמן האחרון, ובעל ייסורים גדול, וזקוק לברכות קדושות,

לאריכות ימים ולבריאות טובה. בזכות עבודת הקודש של מר, והוא צריך להגבירה ביתר עוז. וחושבני שזו הייתה כוונתו הקדושה של רבנו שליט"א (זצוק"ל). הוא הפחית מהתשבחות על עבודתו הקדושה, טען שעבודת הקודש שלו רחוקה עדיין משלימות ומסיום, ולכן מגיע לו

אריכות ימים ושנים טובות, בכל השטחים".

רי יעקב תלמוד ז"ל – המלחין החסידי לבית גור

ביום ראשון חזרתי הביתה במכונית ציבורית.
 לשמחתי נסעתי שוב, אבדלחט"א, עם ר' יעקב תלמוד
 ז"ל.
 אוצר החכמה

מצאתיו שרוי בשמחה גדולה, ואמר לי אתה רשאי לומר:
 "ברוך שכוונתי לדעת גדולים". ביום שבת קודש אחרי
 התפילה נקראתי לקודש פנימה לקידוש אצל הרבי
 שליט"א. (וצוק"ל). והרבי אמר לי בשמחה עצומה:
 "יענק"ל, האסט מיד מחייה גיוועזין מיט אייער דוואגן".
 (יענק"ל, - כך נקרא ר' יעקב תלמוד בפי ההמון - גרמת לי
 חיות ושמחה עצומה בתפילתך!) השם ישלח לך רפואה
 שלימה, שתצא מכל הייסורים, ותזכה לאריכות ימים
 ושנים, ותזכה להוסיף התרוממות נפש".
 הייתה לנו הרגשה טובה שכוונו לדעת גדולים וחכמים.

1234567

החזון אי"ש זצ"ל פועל נגד בטול

1234567

השבת

בשליחות למרו בעל החזון אי"ש זצ"ל

בספור תיעודי זה מסופר על מלחמתו הגדולה של פוסק הדור בעל ה"חזון אי"ש" זצ"ל נגד הנסיונות לביטול השבת. ומאידך, יש זהירות חזקה והבהרות ברורות מתי מותר לחלל את השבת, משום פיקוח נפש.

היה זה בקיץ שנת תשי"ה, כאשר הסתיימה מלחמת העולם השנייה, והשואה האיומה, בה נספו ששה מליוני איש מישראל, התגלתה במלוא עוצמתה. מארץ ישראל, ומקהילות העולם החופשי נשלחו שליחים יהודיים שעשו גדולות ברוחניות ובגשמיות להצלת היהודים שנשארו בחיים. כן פעלו גדולות בריכוזי הפליטים, במחנות בהם שהו אלו שהשתחררו זה עתה, בחסדי ה', מתחת ידי האשמדאי הנאצי, שנוצח בידי צבאות בנות הברית.

שליחים אלו הביאו להקמה מחדש של מרכזי התורה באותם ארצות בם השמידה השואה את ארזי הלבנון ואדירי התורה. קול התורה החל שוב להישמע בארצות אלו. כן עסקו השליחים בהעלאה מאורגנת לארץ ישראל. הרב משה מונק ז"ל גם היה בין השליחים, והיה נוסע בשליחות הצלה אל אחינו, שרידי השואה באירופה, כשליח מטעם תנועת פועלי אגודת ישראל.

החזון אי"ש אסר על ר' משה מונק ז"ל

לטוס בשבת

זכיתי להיות שליח אל מרן ה"חזון אי"ש" זצ"ל, בשם הוועד הפועל של פועלי אגודת ישראל, כדי לבקש הכרעה תורתית בבעיה חמורה – בעיה של יציאת שליח פא"י להצלת שרידי השואה בשבת, עקב הנסיבות שגרמו לכך. הדבר היה מיד לאחר שחרור אירופה. שרידי השואה עדיין נדדו ביערות, בהרים ובדרכים. הם היו מזי רעב, מוכי מחלות, טרופי רוח, רצוצים ושבורים, שכולים מיקירי נפשם. הרוסי נפש, רוח וגוו, עולם חשך עליהם, חשבו שנגזרו מעם ישראל, נותקו ממקור מחצבתם, אבדו דרך, וסכנת כליית גוף ונפש עדיין נשקפה להם.

היישוב בארץ ישראל נחלץ להצלת שרידי השואה. נשלחו שליחי היישוב הראשונים במסגרת האונרר"א שהצילו מאות אלפים יהודים עבור עם ישראל. תנועת פועלי אגודת ישראל שנשאה בעול המשימה הגורלית הצלת יהדות אירופה - נחלצה גם היא למילוי צוו השעה - ושלחה את מיטב חבריה כשליחי הצלה במסגרת היישובית הכללית. שליחים אלה פעלו במסירות נפש עילאית, הם הצילו את שרידי השואה לא רק עבור עם ישראל וארץ ישראל - אלא גם עבור אלוקי ישראל ותורת ישראל. הם עשו עבודה היסטורית למען יהדות התורה. אלמלא שליחיה ושאר השליחים הדתיים - היה נכרת כל זכר ליהדות התורה בין שרידי השואה.

שליחי היישוב הראשונים הפליגו במטוסים מיוחדים של הצבא האמריקני משדה התעופה בלוד ברשיון מיוחד של הגנרל אייזנהאואר, שצבאות הברית כבשו בפיקודו את גרמניה המערבית. עד ששלטונות המנדט, שהצרו אז את צעדי היישוב, אסרו את הטיסה במטוסים אלו, ואז השליחים נשלחו באניות.

באחד המטוסים הצבאיים האמריקאים הראשונים עמד לטוס אחד משליחי ההצלה הראשונים של תנועת פועלי אגודת ישראל בארץ ישראל, הרב משה מונק ז"ל, אשר עשה גדולות בשדה ההצלה. לפי התכנון הוכרח

המטוס להפליג בשבת. הוועד הפועל של פועלי אגודת ישראל עמד בפני בעייה גורלית הדורשת הכרעה תורתית לאלתר.

הגאון רבי מאיר קרליץ זצ"ל רבה הראשון של פא"י פסק אז שאצל חילול שבת יש: או אסור לחלל שבת - או חייב לחלל שבת, בגלל פיקוח נפש. והוא צווה על שליח קודם לטוס בשבת כדי להציל נפשות.

בלחץ הזמן הדוחק נשלחתי ע"י הוועד של פועלי אגודת ישראל לשאול בשמו את השאלה ממרן ה"חזון אי"ש" זצ"ל. את ה"חזון אי"ש", שהיה אז ידוע חולי וסובל מכאובים, מצאתי יושב בחצר דירתו הישנה ב"גבעת רוקח" בבני ברק. מרן זצ"ל היה אז חלש במיוחד, והרבנית ע"ה לא הרשתה לאיש להטרידו, היה הכרח "להתגנב" כדי שהרבנית לא תרגיש. אך נאמר לי כי גם הרבנית יודעת את חיבתו הגדולה של מרן זצ"ל לקיבוץ "חפץ חיים", ואם אומר לה שיש לי שייכות ל"חפץ חיים" הרי מילת קסם זו תפתח לפני את כל השערים.

כאשר קבלתי שלום ממרן זצ"ל הופיעה הרבנית, וחפצה לא להרשות לי לשוחח עם מרן זצ"ל. להפתעתי הגדולה אמר לה מרן בעצמו, כי יש לי שייכות לאנשי "חפץ חיים" - ואז קבלתי את הרשות המלאה לשוחח.

הרבנית התלוננה בפני: "מה רוצים ממנו, תראה את מראהו!"

אוצר החכמה

ה"חזון אי"ש" הקשיב בדריכות לשאלה ואחר כך שקע בהתעמקות ברעיונותיו. לאחר זמן מה פסק את פסוקו: "אסור לטוס!" והוא הוסיף לי הסבר - מבלי שאני העזתי לבקשו: "התרתי פעם אחת את הטיסה בשבת בגלל פיקוח נפשות. אך הסוכנות היהודית, בראותה כי הותרה פעם הטיסה בשבת, אין היא משתדלת כלל יותר שהטיסה תידחה ליום חול. לכן, אם אתיר שוב פעם, יש סכנה לביטול שבת. אז הבנתי למה אין גדולי התורה יכולים להשתמש ב"כוחה דהיתרא עדיף" בהרבה עניינים הנוגעים לחיי הכלל. בסופו של דבר נדחתה הטיסה של המטוס הצבאי לאחר השבת, ולשמחתו של הרב משה מונק זצ"ל לא היה גבול.

אוצר החכמה

ביקור בחדר המיותם

ביקרתי שוב בביתו של ה"חזון אי"ש" זצ"ל. החדר לא השתנה. אותם רהיטים דלים ופשוטים. אותו ארון ספרים (ליתר דיוק: מדפי עץ) עם ספרי היסוד התורניים. אך מי שגר במקדש מעט זה - נסתלק לבית עולמו. ה"חזון אי"ש" זצ"ל נתבקש לישיבה של מעלה. שבור ורצוץ ואבל ישב שבעה האח הבכור הגאון רבי מאיר קרליץ זצ"ל, והמונים נהרו בלי הפסק להתפלל בחדר בו חי חיים

לישרים נאווה תהילה

עילאיים מקודשים, פאר הדור, רבן של כל ישראל
ואביהם ומנהיגם.

יהא שמו וזכרו לעד.

צדיק כתמר יפרח
אורייתא דמשה

אוצר החכמה

מסכתא דמשה

מסכתא דמשה

מסכתא דמשה

אוצר החכמה

מרן ה"חזון אי"ש זצוק"ל

צדק לפניו יהלך

1234567

ר' שמעון שלום מאמשינוב זצ"ל

מסע הלוויתו

1234567

מסע הלוויה מגיע לטבריה העתיקה, ההמונים מתרבים, דיכאון עמוק שורר בקרב ציבור המלווים. בכיות נשמעות מכל עבר, האבדה הגדולה לעולם החסידות מורגשת היטב היטב... הארון נישא על כתפי קבוצת חסידים נבחרת, והנה נכנסת ההלוויה לבית העלמין הישן של טבריה.

1234567

1234567

כאן שוכנים קדושים, גאונים וצדיקים קדמונים. כאן מקום מנוחתם של תלמידי הבעש"ט והמגיד ממזריטש זצ"ל, קדושי עולם, מנהיגי עליית החסידים בשנת תקל"ז, שהניחו את היסוד ליישוב היהודי החסידי בארץ ישראל. הרגשת קדומים וקדושה חופפת על בית העלמין העתיק על הגבעה, שלמרגלותיה רוגעת הכינרת.

המצבות פשוטות, הכתב שעליהן נקרא בקושי רב, רבות מהן שקועות, כמעט בגובה פני הקרקע. במקומות

רבים ניטשטשו צורות הקברים מיושן. הקהל דורך על הקברים ממש, כי כמעט אין עצה. הקברים נכרו בצפיפות, וכעת כבר אינו ניכר מקומם של רבים מהם.

שיחה מעניינת מתנהלת בעניין זה בין האדמו"ר בעל ה"בית ישראל" מגור ובין רב העדה הספרדית בטבריה, החכם רבי מאיר ועקנין. הרב ועקנין קובל על כבוד המתים, קדושי עליון, שאינו נשמר כראוי. האדמו"ר מגור משיב לו: "יש רק עצה אחת, להתפלל עליהם שיקומו!".

אנו חוזרים למרכז הארץ. הנסיעה ארוכה מאוד, וחסידי פולין שבין הקהל מספרים כל הדרך סיפורי חסידים על אדמור"י בית וורקי - שושלת הקודש שממנה חוצבה חסידות אמשינוב. אלו סיפורים המלאים אהבת השי"ת, אהבת ישראל והנהגות ישרות.

עם חצות הגענו הביתה, שרויים בתחושה כבדה ומעיקה, לוינו היום את אחד ממאורי הדור, ממשיך ההנהגה החסידית הגדולה, שאלפים התחממו לאורו. זכותו תגן עלינו.

רוחו הגדולה של רבי שמעון המשיכה לחפוף על חצר חסידות אמשינוב שהועברה אחרי פטירתו לירושלים. בנו הצדיק, רבי מאיר ירחמיאל יהודה, שהוכתר כממלא מקומו - קבע את מושבו בעיר הקודש, מקום חמדת לבו

[אוצר החכמה]

[אוצר החכמה]

[אוצר החכמה]

[אה"ח 1234567]

[אה"ח 1234567]

האדמו"ר ר' שמעון שלום מאמשינוב זצ"ל

של אביו. בשכונת בית וגן הקים את בית מדרשו ואת ישיבת "שם עולם" – אמשינוב, הקרויה על שם רבי שמעון שלום זצ"ל. את דברי תורתו, מלאי הרזים העמוקים הוציא לאור בספר "משמיע שלום" ובקונטרס "אמרות טהורות".

לאחר פטירתו בכ"ז אייר תשל"ו – עלה על כס ההנהגה נכדו, ייבדל לחיים טובים וארוכים, האדמו"ר רבי יעקב אריה ישעיה מיליקובסקי שליט"א, הממשיך עד ימינו אלה את שרשרת הקודש בת ששת הדורות. בצילו מסתופפים פרחי חסידים עולי ימים וישישים מופלגים בשנים, הנושאים עדיין בערגה את זיכרונות "תור הזהב" של אמשינוב בפולין.

המורשת הגדולה של בית וורקי-אמשינוב, שגולת הכותרת שלה היא אהבת ישראל המופלאה – נמשכת ומאירה במלוא יפעתה, כאז כן היום, בחסידות מעטירה זו. לא כהתה תפארתה ולא נס ליחה – מימי אמשינוב ואוטבוצק, דרך יפן ושנחאי וניו יורק, ועד לירושלים עיר הקודש.

במוסדות התורה של חצר אמשינוב ובבתי מדרשותיה, ובשולחנותיו הטהורים של אדמו"ר שליט"א – מוסיפה לפעום רוחו הקדושה של האדמו"ר רבי שמעון שלום זצ"ל. האיש שאלפי פליטים קראו לו "אבא" בימי

החשיכה והאופל – ממשיך להיות עד היום הזה אב רוחני לדורות של חסידים ההולכים לאורו.

בית החיים העתיק בצפת

אוצר החכמה

"בני היכלא" עם ר' אפריים

קרקובסקי זצ"ל - מול אש העירקים

אח"ח 1234567

את המזמור "בני היכלא" של האר"י הקדוש מזמרים המוני בני ישראל. מזמור זה מושר בכל הארצות ובכל קהילות ישראל, מתוך דביקות עצומה ובלהט קודש. אנשי מעלה מתרוממים לעולמות טמירים תוך השתפכות הנפש, בלחנים מלאי ערגה וחוסן עילאי, בפרט בקטע של "עתיק יומין". אווירת קודש מיוחדת אופפת את כל המשתתפים בשירת זמר קודש זה של "בני היכלא", בשעת קודש של "רעווא דרעווין" - סעודה שלישית מסעודות שבת קודש.

השתתפתי בס"ד במעמדים ים בהם זימרו זמר קדוש זה. אך מעמד אחד של שירת בני היכלא" - איננה נשכחת מלב כל המשתתפים בה. היה מעמד של מסירות נפש והשתפכות הנפש - מעמד מפס של שירת "בני היכלא" מול אש רצחנית של הצבא זעירקי, מפיו של הגאון הצדיק ר' אפרוימל' קרקובסקי זצ"ל. וזה סיפורו של המעמד המלא הזה.

היה זה באחת השבתות של השנים העגומות, תרצ"ו-
 תרצ"ט, שנים של פרעות קשות בא"י. במפקדה המרכזית
 של ארגון ה"הגנה", נתקבלה ידיעה מוסמכת, כי גדוד של
 הצבא העירקי הסתגן לתוך גבולות העיר תל-אביב - יפו,
 וחייליו מתכוונים לפרוץ בשבת בערב לתוך תל-אביב, מכל
 צדדיה. המפקדה המרכזית של ארגון ה"הגנה" גייסה
 רבים מחבריה, עם נשק, והיציבה אותם לאורך הגבולות
 של ת"א יפו. ניתנה הוראה חמורה, לכל הגרים בגבולות
 העיר, להישאר בבתים ולא לצאת מהם - עד שתינתן
 הוראה מפורשת, שאכן מותר לצאת!

גם בשכונתנו, שכונת "מכבי", שהייתה שכונת ספר,
 ניתנה הוראה כזו. כדאי לציין, היה זה אחד מן הימים
 המעטים, בהם עמדו הבריטים לצידם של היהודים, מתוך
 חישוביהם המיוחדים להם. אי-לכן, הייתה זו הפעם
 הראשונה שבה נראו חברי ארגון ה"הגנה" ברחובות,
 כשהם נושאים נשק בצורה גלויה. (הבריטים לא הרשו
 ליהודים, ולחברי ה"הגנה" בפרט, לשאת נשק). אמנם,
 משיתוף הפעולה הזה היו אחר-כך גם תקלות. הרבה
 "סליקים" (מחבואי נשק) נתגלו אז לעיני הבריטים,
 ולאחר זמן, כאשר האנגלים שוב שתפו פעולה יחד עם
 הערבים, והם בגדו ביהודים, ידעו איך לחדור למרכזי
 הנשק ולהחרימם.

לרגל מצב חירום זה, הרי ברור שחיפשנו פינה להתעודד בה בשבת קודש. לכן התכנסנו כשני מנינים מיהודי פולין, שהיו גרים בשכונה, בצריפו של הצדיק ר' אפרוימלי זצ"ל. הסבנו ל"סעודה שלישית" בראשותו. האווירה הייתה מתוחה מאוד, אך גדול היה ביטחוננו, שבזכות שבת קודש לא יארע לנו כל נגע וכל פגע. שיכחנו את דאגותינו בזמירות שבת קודש, אותם שרנו בדביקות ובשמחה, והם היו לנו למקור עידוד ונחמה..

סמוך לשקיעה החלו להישמע הדי היריות, שהלכו והתגברו ונשמעו היטב בכל הכיוונים. חברי ה"הגנה", שעברו עם נשקם, קראו לאנשים לא לצאת החוצה, ולשכב על הארץ. הוראות אלו ניתנו בדיוק כשהיינו באמצע שירת "בני היכלא". אכן צייתנו להוראות, נשכנו על הארץ, והמשכנו כך לשיר. היחידי - שלא נרתע מכלום - היה ר' אפרוימלי זצ"ל. הוא המשיך לשבת על כיסאו, ליד השולחן וכולו להט קודש. עיניו עצומות, והוא ממשיך לזמר בקול רם ובדביקות עילאית. אנו צעקנו לו: "ר' אפרוימלי, יורים, סכנה גדולה! צריך לשכב על הרצפה!" אך ר' אפרוימלי לא נרתע, והמשיך לשבת ליד השולחן ולזמר.. בהתלהבות הניף ידיו לצדדים ואמר בעיניים עצומות: "אי - אי - עתיק יומין, עתיק- יומין"